

"go green & keep on screen – tänk smart – bli jordklok"

För att spara på vår miljö har vi valt att hålla våra facit on screen.

Klicka på länkarna här nedan för att ta dig till rätt övningsuppgift.

Övningsuppgift	21	Från påläggs- till marginalprocent.
Övningsuppgift	22	Från marginal- till påläggsprocent.
Övningsuppgift	23	Påläggs- & marginalprocent.
Övningsuppgift	24	Påläggs- & marginalprocent.
Övningsuppgift	25	Blandat kring pålägg & marginal.
Övningsuppgift	26	Blandat kring pålägg & marginal.
Övningsuppgift	27	Prissättning av varor.
Övningsuppgift	28	Marginal & pålägg i butik.
Övningsuppgift	29	Marginal & pålägg i butik.
Övningsuppgift	30	Blandat pålägg & marginal.
Övningsuppgift	31	Resultatbudget & bruttomarginal.
Övningsuppgift	32	Kostnader & pålägg.
Övningsuppgift	33	Inköpspris & marginalprocent.
Övningsuppgift	34	Rätt pris med rätt pålägg.
Övningsuppgift	35	Prissättning.
Övningsuppgift	36	Påläggsprocent.
Övningsuppgift	37	Direkta- & indirekta kostnader.
Övningsuppgift	38	REA.
Övningsuppgift	39	Olika pålägg på olika avdelningar.
Övningsuppgift	40	Prisförändringar påverkar volymen.

Uppgift 21

[upp]

Lina har följt sin dröm och börjat sy upp festklänningar till bal, bröllop och andra större fester. Hon har tagit fram en mall till en av basklänning som hon kallar Coco. Vilken marginalprocent erhåller Lina med nedan påläggsprocent?

A.

Vilken marginalprocent motsvarar 150 % påläggsprocent?

svar

$$\begin{aligned} \text{Marginalprocent} &= \text{påläggsprocent} \div [100 + \text{påläggsprocent}]. \\ &= 150 \div [100 + 150] \times 100. \\ &= 150 \div [250] \times 100. \\ &= \mathbf{60,00 \%}. \end{aligned}$$

B.

Vilken marginalprocent motsvarar 250 % påläggsprocent?

svar

$$\begin{aligned} \text{Marginalprocent} &= \text{påläggsprocent} \div [100 + \text{påläggsprocent}]. \\ &= 250 \div [100 + 250]. \\ &= 250 \div 350 \times 100. \\ &= \mathbf{71,43 \%}. \end{aligned}$$

C.

Vilken marginalprocent motsvarar 400 % påläggsprocent?

svar

$$\begin{aligned} \text{Marginalprocent} &= \text{påläggsprocent} \div [100 + \text{påläggsprocent}]. \\ &= 400 \div [100 + 400]. \\ &= 400 \div 500 \times 100. \\ &= \mathbf{80,00 \%}. \end{aligned}$$

D.

Vilken marginalprocent motsvarar 120 % påläggsprocent?

svar

$$\begin{aligned} \text{Marginalprocent} &= \text{påläggsprocent} \div [100 + \text{påläggsprocent}]. \\ &= 120 \div [100 + 120]. \\ &= 120 \div 220 \times 100. \\ &= \mathbf{54,54 \%}. \end{aligned}$$

Uppgift 22

[upp]

Per-Magnus arbetar som möbelsnickare i Landskrona. Just nu snickrar han på designade utebord i teak. Vilken påläggsprocent erhåller Per-Magnus med nedan marginalprocent?

A.

Vilken påläggsprocent motsvarar 30 % marginalprocent?

svar

Påläggsprocent

= marginalprocent ÷ [100 – marginalprocent].

= 30 ÷ [100 – 30].

= 30 ÷ 70 × 100.

= **42,86 %.**

B.

Vilken påläggsprocent motsvarar 15 % marginalprocent?

svar

Påläggsprocent

= marginalprocent ÷ [100 – marginalprocent].

= 15 ÷ [100 – 15].

= 15 ÷ 85 × 100.

= **17,65 %.**

C.

Vilken påläggsprocent motsvarar 60 % marginalprocent?

svar

Påläggsprocent

= marginalprocent ÷ [100 – marginalprocent].

= 60 ÷ [100 – 60].

= 60 ÷ 40 × 100.

= **150,00 %.**

D.

Vilken påläggsprocent motsvarar 45 % marginalprocent?

svar

Påläggsprocent

= marginalprocent ÷ [100 – marginalprocent].

= 45 ÷ [100 – 45].

= 45 ÷ 55 × 100.

= **81,82 %.**

Uppgift 23

[upp]

Adam & Agnes driver conceptbutiken Lady in RED i centrala Jönköping. De funderar på att konstruera en liten lathund kring marginal- och påläggsprocent.

A.

Vilken påläggsprocent motsvarar 20 % marginalprocent?

svar

$$\begin{aligned}\text{Påläggsprocent} &= \text{marginalprocent} \div 100 - \text{marginalprocent.} \\ &= 20 \div [100 - 20]. \\ &= 20 \div 80 \times 100. \\ &= \mathbf{25,00 \%}.\end{aligned}$$

B.

Vilken påläggsprocent motsvarar 25 % marginalprocent?

svar

$$\begin{aligned}\text{Påläggsprocent} &= \text{marginalprocent} \div 100 - \text{marginalprocent.} \\ &= 25 \div [100 - 25]. \\ &= 25 \div 75 \times 100. \\ &= \mathbf{33,33 \%}.\end{aligned}$$

C.

Vilken marginalprocent motsvarar 25 % påläggsprocent?

svar

$$\begin{aligned}\text{Marginalprocent} &= \text{påläggsprocent} \div 100 + \text{påläggsprocent.} \\ &= 25 \div [100 + 25]. \\ &= 25 \div 125 \times 100. \\ &= \mathbf{20,00 \%}.\end{aligned}$$

D.

Vilken påläggsprocent motsvarar 50 % marginalprocent?

svar

$$\begin{aligned}\text{Påläggsprocent} &= \text{marginalprocent} \div 100 - \text{marginalprocent.} \\ &= 50 \div [100 - 50]. \\ &= 50 \div 50 \times 100. \\ &= \mathbf{100,00 \%}.\end{aligned}$$

Uppgift 24

[upp]

Adam & Agnes driver conceptbutiken Lady in RED i centrala Jönköping. De funderar på att konstruera en liten lathund kring marginal- & påläggsprocent.

A.

Vilken marginalprocent motsvarar 200 % påläggsprocent?

svar

$$\begin{aligned} \text{Marginalprocent} &= \text{påläggsprocent} \div [100 + \text{påläggsprocent}]. \\ &= 200 \div [100 + 200]. \\ &= 200 \div 300 \times 100. \\ &= \mathbf{66,67 \%}. \end{aligned}$$

B.

Vilken påläggsprocent motsvarar 10 % marginalprocent?

svar

$$\begin{aligned} \text{Påläggsprocent} &= \text{marginalprocent} \div [100 - \text{marginalprocent}]. \\ &= 10 \div [100 - 10]. \\ &= 10 \div 90 \times 100. \\ &= \mathbf{11,11 \%}. \end{aligned}$$

C.

Vilken marginalprocent motsvarar 50 % påläggsprocent?

svar

$$\begin{aligned} \text{Marginalprocent} &= \text{påläggsprocent} \div [100 + \text{påläggsprocent}]. \\ &= 50 \div [100 + 50]. \\ &= 50 \div 150 \times 100. \\ &= \mathbf{33,33 \%}. \end{aligned}$$

D.

Vilken påläggsprocent motsvarar 40 % marginalprocent?

svar

$$\begin{aligned} \text{Påläggsprocent} &= \text{marginalprocent} \div [100 - \text{marginalprocent}]. \\ &= 40 \div [100 - 40]. \\ &= 40 \div 60 \times 100. \\ &= \mathbf{66,67 \%}. \end{aligned}$$

Uppgift 25

[upp]

Elin som driver den lilla köksbutiken VARDAG säljer en liten söt skål med små röda jordgubbar på. Skålen som är tillverkad i Frankrike säljs för 65,00 kr exkl. moms och marginalen är 27 %.

A.

Hur stort är pålägget i kronor?

svar

Pålägg i kronor = marginal i kronor
= pris exkl. moms x marginalprocent.
= 65 kr x 0,27.
= **17,55 kr.**

B.

Hur stor är skålens varukostnad i kronor?

svar

Varukostnad i kronor
= pris exkl. moms x [1 – marginalprocent].
= 65 kr x [1 – 0,27].
= 65 kr x 0,73.
= **47,45 kr.**

C.

Hur stort är pålägget i procent?

svar

Pålägg i procent
= marginalprocent ÷ [100 – marginalprocent].
= 27 ÷ [100 – 27].
= 27 ÷ 73 x 100.
= **36,99 %.**

D.

Bevisa att påläggsprocenten i uppgift C är 36,99%.

svar

Pålägget i procent
= pålägg i kronor ÷ varukostnad i kronor.
= 17,55 kr ÷ 47,45 kr x 100.
= **36,99 %.**

Uppgift 26

[upp]

Hemslöjden i Orsa säljer en smidesljusstake med små gröna porslinsdetaljer. Den ingående varukostnaden för ljusstaken är 145,50 kr och dess påläggsprocent är 62 %.

A.

Beräkna ljusstakens försäljningspris exklusive moms.

svar

Pris exkl. moms
= varukostnad + pålägg i kronor.
= 145,50 kr + [145,50 kr x 0,62].
= 145,50 kr + 90,21 kr.
= **235,71 kr.**

B.

Beräkna ljusstakens försäljningspris inklusive moms.

svar

Pris inkl. moms
= pris exkl. moms x momspålägg, 25 %.
= 235,71 kr x 1,25.
= **294,64 kr.**

C.

Hur stor är marginalen i kronor?

svar

Marginalprocent
= påläggsprocent ÷ [100 + påläggsprocent].
= 62 ÷ [100 + 62].
= 62 ÷ 162 x 100.
= 38,27 %.

Marginal i kronor
= pris exkl. moms x marginalprocent.
= 235,71 kr x 38,27 %.
= **90,21 kr.**

D.

Vilket pris får kunderna betala om varukostnaden sänks till 122,00 kr?

svar

Pris exkl. moms = varukostnad + pålägg i kronor.
= 122,00 kr + [122,00 kr x 0,62] = 197,64 kr.
= 197,64 kr x 1,25.
= **247,05 kr.**

Uppgift 27

[upp]

A.

En stekjärn från Jamie Oliver är prissatt till 750 kr och dess pålägsprocent är 45 %. Hur stort är stekjärnets ingående varukostnad?

svar

Marginalprocent

$$= \text{pålägsprocent} \div [100 + \text{pålägsprocent}].$$

$$= 45 \div [100 + 45].$$

$$= 45 \div 145 \times 100.$$

$$= 31,03 \ %.$$

Marginal i kronor

$$= 750,00 \text{ kr} \times 31,03 \ %.$$

$$= 232,73 \text{ kr}.$$

Ingående varukostnad

$$= 750 \text{ kr} \times [1 - 0,3103].$$

$$= \mathbf{517,27 \text{ kr}.}$$

Ingående varukostnad

$$= \text{försäljningspris} - \text{marginal i kr}.$$

$$= 750 \text{ kr} - 232,73 \text{ kr}.$$

$$= \mathbf{517,27 \text{ kr}.}$$

$$\text{BEVIS: } 517,27 \times 1,45 = 750 \text{ kr}.$$

B.

En japansk kökskniv som säljs för 1 200 kr exkl. moms har ett pålägg på 320 kr. Hur stor är marginalen i procent?

svar

Marginalprocent

$$= \text{marginal i kronor} \div \text{försäljningspris exkl. moms}.$$

$$= 320 \text{ kr} \div 1\,200 \text{ kr} \times 100.$$

$$= \mathbf{26,67 \ %}.$$

C.

Den ingående varukostnaden [IVK] för en engelsk kontorstol i grönt skinn är 2 500 kr. Vad blir dess försäljningspris exkl. moms om marginalprocenten är 60 %?

svar

Pålägsprocent

$$= \text{marginalprocent} \div [100 - \text{marginalprocent}].$$

$$= 60 \div [100 - 60].$$

$$= 60 \div 40 \times 100.$$

$$= 150 \ %.$$

Pris exkl. moms

$$= \text{varukostnad} + \text{pålägg i kronor}.$$

$$= 2\,500 \text{ kr} + [2\,500 \text{ kr} \times 1,50].$$

$$= 2\,500 \text{ kr} + 3\,750 \text{ kr}.$$

$$= \mathbf{6\,250 \text{ kr}.}$$

Uppgift 27 forts ..

[upp]

D.

En visp i rostfri metall säljs för 80 kr exkl. moms. Hur stor är dess varukostnad om marginalprocenten är 45 %?

svar

Ingående varukostnad
= pris exkl. moms x [1 – marginalprocent].
= 80 kr x [1 – 0,45].
= 80 kr x 0,55.
= 44 kr.

E.

Bevisa att 44 kr är korrekt varukostnad [IVK] i uppgift D.

svar

Påläggsprocent
= marginalprocent ÷ [100 – marginalprocent].
= 45 ÷ [100 – 45].
= 45 ÷ 55 x 100.
= 81,82 %.

Pris

= varukostnad x påläggsprocent.
= 44 kr x 1,8182.
= 80 kr.

F.

En vara köps in för 10 kr exkl. moms och säljs för 70 kr inkl. moms. Hur stor är varans marginalprocent?

svar

Marginal i kronor
= pris exklusive. moms – ingående varukostnad [IVK].
= 70 kr x 0,80 – 10 kr.
= 46 kr.

Marginalprocent

= marginal i kronor ÷ försäljningspris exkl. moms.
= 46 kr ÷ 54 kr x 100.
= 85,18%.

Uppgift 28

[upp]

A.

Killbergs Bokhandel i Helsingborg lägger på 8 kr på deras pärmar från Jopa. Försäljningspriset är 36 kr exkl. moms. Vad blir deras marginalprocent?

svar

Marginalprocent
= marginal i kronor ÷ pris exkl moms.
= 8 kr ÷ 36 kr x 100.
= **22,22 %.**

B.

Killbergs lägger på 31,50 kr på en penna från Bic. Försäljningspriset är 169 kr exkl. moms. Vad blir deras påläggsprocent?

svar

Ingående varukostnad
= pris exkl. moms – pålägg i kronor.
= 169 kr – 31,50 kr.
= 137,50 kr.

Påläggsprocent
= pålägg i kronor ÷ ingående varukostnad.
= 31,50 kr ÷ 137,50 kr x 100.
= **22,91 %.**

C.

Bokhandeln lägger på 200 % kr på stickers med "My Little Pony" som motiv. Försäljningspris exkl. moms är 19 kr. Vad blir deras marginalprocent?

svar

Marginalprocent
= påläggsprocent ÷ [100 + påläggsprocent].
= 200 ÷ [100 + 200].
= 200 ÷ 300 x 100.
= **66,67 %.**

D.

Bevisa att 50% marginalprocent motsvarar 100% påläggsprocent.

svar

Påläggsprocent
= marginalprocent ÷ [100 – marginalprocent].
= 50 ÷ [100 – 50].
= 50 ÷ 50 x 100.
= **100 %.**

Uppgift 28 forts ..

[upp]

E.

Ett håslag som köps in för 48 kr exkl. moms såldes för 260 kr inkl. moms. Idag är det nedsatt till 98 kr inkl. moms. Hur mycket har prissänkningen påverkat marginalprocenten?

svar

Marginalprocent före REA
= marginal i kronor ÷ försäljningspris exkl moms.
= [260 kr x 0,80 – 48 kr] ÷ 208 kr.
= 76,92 %.

Marginalprocent efter REA
= marginal i kronor ÷ försäljningspris exkl moms.
= [98 kr x 0,80 – 48 kr] ÷ 98 kr.
= 31,02 %.

Den minskar med [76,92 – 31,02] **45,9 %**.

F.

Killbergs Bokhandel i Helsingborg köper in en designad pennvässare för 211 kr exkl. moms. Kunden betalar 479 kr exkl. moms. Vad blir marginalen i procent?

svar

Marginal i kronor
= försäljningspris exkl. moms – varukostnad
= 479 kr – 211 kr.
= 268 kr.

Marginalprocent
= marginal i kronor ÷ försäljningspris exkl moms.
= 268 kr ÷ 479 kr x 100.
= **55,95 %**.

G.

Killbergs betalar 111 kr exkl. moms för skrivbordsunderlägg i läder. Deras försäljningspris blir 360 kr exkl. moms. Vad blir pålägget i procent?

svar

Pålägg i kronor
= pris exkl. moms – varukostnad.
= 360 kr – 111 kr.
= 249 kr.

Påläggsprocent
= pålägg i kronor ÷ varukostnad.
= 249 kr ÷ 111 kr x 100.
= **224,32 %**.

Uppgift 29

[upp]

Jacob & Lucas som driver MAN or MOUSE säljer en ljusgrå klassisk kostym å la 50-tal. Kostymen som är tillverkad i Italien säljs för 3 999 kr exkl. moms och marginalen är 63 %.

A.

Hur stor är kostymens varukostnad i kronor?

svar

Varukostnad i kronor
= pris exkl. moms x [1 – marginalprocent].
= 3 999 kr x [1 – 0,63].
= **1 479,63 kr.**

Avrundat 1 480 kr

B.

Hur stort är pålägget i kronor?

svar

Pålägg i kronor.
= 3 999 kr – 1 480 kr.
= 2 519 kr.

eller

Påläggsprocent
= marginalprocent ÷ [100 – marginalprocent].
= 63 ÷ [100 – 63].
= 63 ÷ 37 x 100.
= **170,22 %.**

Pålägg i kronor
= varukostnad x påläggsprocent.
= 1 480 kr¹ x **1,7022.**
= **2 518,63 kr.**

C.

Hur stort är pålägget i procent?

svar

Påläggsprocent
= marginalprocent ÷ [100 – marginalprocent].
= 63 ÷ [100 – 63].
= 63 ÷ 37 x 100.
= **170,22 %.**

Uppgift 29 forts ..

[upp]

D.

Bevisa att pålägget i procent är korrekt uträknat i uppgift C.

svar

Pålägget i procent
= pålägg i kronor ÷ varukostnad i kronor.
= 2 518,63 kr ÷ 1 479,63 kr x 100.
= **170,22 % v s b.**

E.

Vilket försäljningspris exkl. moms säljs kostymen för om pålägget är 250 %?

svar

Pris exkl. moms
= varukostnad + pålägg i kronor.
= 1 479,63 kr + [1 479,63 kr x 2,50].
= 1 479,63 kr + 3 699 kr.
= **5 178 kr exkl. moms.**

Uppgift 30

[upp]

Inga-Lill som driver Konstnärsgården på Öland har drejat upp en ny kollektion tekoppar med tillhörande fat. Inga-Lill vet att smärtgränsen för en handgjord tekopp med tillhörande fat är 180 kr inkl. moms. Varukostnaden är 40 kr.

A.

Hur stor är marginalen i kronor?

svar

Marginal i kronor
= försäljningspris exkl. moms – ingående varukostnad.
= [180 kr x 0,8] – 40 kr.
= **104 kr.**

B.

Hur stor är marginalen i procent?

svar

Marginal i procent
= marginal i kronor ÷ försäljningspris exkl. moms.
= 104 kr ÷ [180 kr x 0,8] x 100.
= **72,22 %.**

C.

Bevisa att din marginalprocent i uppgift B är korrekt.

svar

Marginal i kronor
= försäljningspris exkl. moms x marginalprocent.
= [180 kr x 0,8] x 72,22 %.
= 144 kr x 0,7222.
= **104 kr.**

D.

I oktober väljer Inga att REA bort tekoppar i vissa udda färger. En tekopp sänks med 40% ut till kund. Hur mycket har prissänkningen påverkat marginalprocenten?

svar

Marginalprocent före REA
= marginal i kronor ÷ försäljningspris exkl moms.
= [180 kr x 0,80 – 40 kr] ÷ 144 kr.
= 72,22 %.

Marginalprocent efter REA
= marginal i kronor ÷ försäljningspris exkl moms.
= [180 kr x 0,60 x 0,80 – 40 kr] ÷ 86,40 kr.
= 53,70 %.

Den minskar med [72,22 – 53,70] **18,52 %.**

Uppgift 30 forts ..

[upp]

E.

Hur mycket ökar marginalprocenten till om IVK sänks med 10 kr?

svar

Marginal i kronor
= försäljningspris exkl. moms – ingående varukostnad.
= [180 kr x 0,8] – [40 kr – 10 kr].
= 114 kr.

Marginal i procent
= marginal i kronor ÷ försäljningspris exkl. moms.
= 114 kr ÷ [180 kr x 0,8] x 100.
= **79,17 %**.

F.

Vad blir deras påläggsprocent med den nya IVK?

svar

Påläggsprocent
= marginalprocent ÷ [100 – marginalprocent].
= 79,17 ÷ [100 – 79,17].
= 79,17 ÷ 20,83 x 100.
= **380,08 %**

G.

Bevisa av svaret i uppgift E är korrekt.

svar

Marginal i kronor = pålägg i kronor
= ingående varukostnad x påläggsprocent.
= [40 kr – 30 kr] x 3,8008.
= **114 kr.**

Uppgift 31

[upp]

Marie och Jason har tränat badminton under många år. Att starta upp och driva eget företag var därför en naturlig del i deras entreprenöriella utveckling. Idag driver de en liten webbutik som säljer snygga funktionskläder att spela i.

Inför nästa år 20x1 har Marie sammanställt nedan resultatbudget.

Intäkter

Försäljning	5 950 000
-------------	-----------

Summa intäkter = 5 950 000

Kostnader

Funktionskläder	3 200 000
-----------------	-----------

Summa varukostnader = 3 200 000

Bruttovinst = 2 750 000

Lokalhyra	515 000
-----------	---------

Löner	1 280 000
-------	-----------

Marknadsföring	380 000
----------------	---------

Administration	75 000
----------------	--------

Räntor	50 000
--------	--------

Summa rörelsekostnader = 2 300 000

Summa kostnader = 5 500 000

Årets resultat = 450 000

A.

Fullborda ovan budget och beräkna vilken påläggsprocent företaget behöver på sina varuinköp för att nå budgeterat resultat.

svar

Påläggsprocent
= pålägg i kronor ÷ rörliga kostnader.
= bruttovinst i kronor ÷ varukostnader.
= 2 750 000 kr ÷ 3 200 000 kr x 100.
= **85,94 %.**

Uppgift 31 forts ..

[upp]

B.

Beräkna vilket pris, inklusive moms, företaget ska ta för en tröja som de köpt in för 320 kr exklusive moms.

svar

Varuinköp		320,00 kr.	
Pålägg i kronor		275,00 kr.	320 kr x 0,8594
Pris exkl moms	=	595,00 kr.	
Momspålägg, 25 %		148,75 kr.	595,00 kr x 0,25
Pris inkl moms	=	743,75 kr.	
Direkt uträkning	=	743,85 kr.	320 x 1,8594 x 1,25

C.

Beräkna vilket täckningsbidrag företaget behöver för att uppnå break.even.

svar

Täckningsbidrag, TB = pålägg i kronor = bruttovinst i kronor.
TB ska täcka fasta kostnader och budgeterad vinst.

Bruttovinst		2 750 000 kr.	
Årets resultat	–	450 000 kr.	
Ny bruttovinst	=	2 300 000 kr.	
Eller			
Summa FK	=	2 300 000 kr.	

D.

Beräkna vilket försäljningspris, inklusive moms, kunderna måste betala för att företaget ska uppnå break.even.

svar

Påläggsprocent
= pålägg i kronor ÷ rörliga kostnader.
= bruttovinst i kronor ÷ varukostnader.
= 2 300 000 kr ÷ 3 200 000 kr x 100.
= 71,88 %.

Varukostnad		320,00 kr.	
Pålägg i kronor		230,02 kr.	320 kr x 0,7188
Pris exkl moms	=	550,02 kr.	
Momspålägg, 25 %		137,50 kr.	550,02 kr x 0,25
Pris inkl moms	=	687,52 kr.	
Direkt uträkning	=	687,52 kr.	320 x 1,7188 x 1,25

Uppgift 32

[upp]

Efter avslutade studier på ekonomiprogrammet väljer Petter att starta företag som enskild firma. Företagets affärsidé är att köpa in sneakers från det nya coola franska märket "Da Zneek".

Petter når sina kunder via reklam på Google där potentiella kunder klickar sig fram till företagets webbplats. Petter budgeterar med att sälja 4 000 sneakers. Nedan visas företagets kostnader och budgeterade vinst "bruttolön".

Varukostnader

Varukostnader		1 800 000
<i>Summa varukostnader</i>	=	1 800 000

Rörelsekostnader

Lokalhyra inkl. lager		170 000
Marknadsföring & reklam		178 000
Administration		48 000
Mässor, montermaterial & resor		192 000
Räntor		12 000
<i>Summa rörelsekostnader</i>	=	600 000
<i>Summa kostnader</i>	=	2 400 000
Årets resultat [bruttolön]	=	550 000

A.

Beräkna företagets självkostnad med hjälp av en divisionskalkyl.

svar

Divisionskalkyl
= [totala kostnader + önskad vinst] ÷ verklig volym.
= [2 400 000 kr + 550 000 kr] ÷ 4 000 st.
= **737,50 kr/st.**

B.

Beräkna företagets påläggsprocent.

svar

Påläggsprocent
= bruttovinst i kronor ÷ ingående varukostnader, IVK.
= 600 000 kr ÷ 1 800 000 kr x 100.
= **33,33 %.**

Uppgift 32 forts ..

[upp]

C.

Företaget har köpt in sneakers för 562,50 kr/st inklusive moms, 25 %.
Beräkna vilket pris kunderna får betala inklusive moms.

svar

Varuinköp		450,00 kr.	562,50 kr x 0,80
Pålägg i kronor		149,98 kr.	450,00 kr x 0,3333
Pris exkl moms	=	599,98 kr.	
Momspålägg, 25 %		150,00 kr.	599,98 kr x 0,25
Pris inkl moms	=	749,98 kr.	
Direkt uträkning	=	749,98 kr.	450,00 kr x 1,3333 x 1,25

D.

Utgå från företagets pålägsprocent och beräkna deras marginalprocent.

svar

Marginalprocent
= pålägsprocent ÷ 100 + pålägsprocent.
= 33,33 ÷ [100 + 33,33].
= 33,33 ÷ 133,33 x 100.
= **25,00 %.**

BEVIS: 599,98 kr x [1 - 0,25] = 450 kr

E.

Företaget har köpt in sneakers-stövlar för 1 050 kr/st inklusive moms, 25 %.
Beräkna vilket pris kunderna får betala inklusive moms.

svar

Varuinköp		840,00 kr.	1 050,00 kr x 0,80
Pålägg i kronor		279,97 kr.	840,00 kr x 0,3333
Pris exkl moms	=	1 119,97 kr.	
Momspålägg, 25 %		279,99 kr.	1 119,97 kr x 0,25
Pris inkl moms	=	1 399,96 kr.	
Direkt uträkning	=	1 399,96 kr.	840,00 kr x 1,3333 x 1,25

Uppgift 33

[upp]

Ida och Cornelia driver webbutik som säljer joggingskor till tjejer av märket New Balance. De säljer enbart de skor till tillverkas i England; de är snyggare. Inför skolornas Påsklov tänker de ha en marknadsföringskampanj.

För att dra kunder till webbutiken tänker de sälja en ny modell för 850 kr inkl. moms mot normalt 1 890 kr inkl. moms. Tjejerna åker till Amsterdam för att träffa leverantören för att förhandla priset på skorna som de får köpa för 260 kr exkl. moms.

A.

Webbutikens försäljningspris exkl. moms består av två delar, vilka?

svar

Försäljningspris exkl. moms
= inköpspris + marginal i kr [pålägg i kr].
= pengar till leverantören + pengar till företaget.

B.

Beräkna det högsta pris de kan betala om de vill ha en marginal på 30 %.

svar

Inköpspriset
= försäljningspris exkl. moms x 0,80.
= 850 kr x 0,80 x 0,70.
= **476 kr exkl. moms.**

C.

Beräkna företagets påläggsprocent på skorna.

svar

Påläggsprocent
= marginalprocent ÷ [100 - marginalprocent].
= 0,30 ÷ 0,70 x 100.
= **42,86 %.**

D.

Bevisa att du räknat ut rätt påläggsprocent.

svar

Inköpspris	476,00.	
Pålägg i kronor	204,00.	476 kr x 0,4286
Pris exkl. moms	= 680,00.	
Momspålägg	170,00.	680 kr x 0,25
Pris inkl. moms	= 850,00.	

Uppgift 33 forts ..

[upp]

E.

Bevisa att webbutikens marginalprocent är 30 %.

svar

Marginalprocent

= $[\text{försäljningspris} - \text{inköpspris}] \div \text{försäljningspris}$.

= $[680 \text{ kr} - 476 \text{ kr}] \div 680 \text{ kr}$.

= **30 %**.

F.

Beräkna företagets marginalprocent om inköpspriset höjs till 550 kr.

svar

Marginalprocent

= $[\text{försäljningspris} - \text{inköpspris}] \div \text{försäljningspris}$.

= $[680 \text{ kr} - 550 \text{ kr}] \div 680 \text{ kr}$.

= **19,12 %**.

G.

Beräkna företagets påläggsprocent, baserat på marginalprocenten i uppgift F.

svar

Påläggsprocent

= $\text{marginalprocent} \div [100 - \text{marginalprocent}]$.

= $0,1912 \div 0,8088 \times 100$.

= **23,64 %**.

H.

Bevisa att du räknat ut rätt påläggsprocent baserat på 550 kr i inköpspris.

svar

Inköpspris 550,00.

Pålägg i kronor 130,00.

550 kr x 0,2364

Pris exkl. moms = 680,00.

Momspålägg 170,00.

680 kr x 0,25

Pris inkl. moms = 850,00.

I.

Beräkna företagets marginalprocent om inköpspriset minskas till 400 kr.

svar

Marginalprocent

= $[\text{försäljningspris} - \text{inköpspris}] \div \text{försäljningspris}$.

= $[680 \text{ kr} - 400 \text{ kr}] \div 680 \text{ kr}$.

= **41,18 %**.

Uppgift 34

[upp]

Ullis och Kaisa driver Trädgårdskonditoriet som säljer "gammeldags" kakor och tårter. Några av konditoriets storsäljare är wienerbröd, muffins, mazarin, chokladbollar och smarriga pärontårter.

Inför nästa år 20x1 har Kaisa sammanställt nedan resultatbudget.

Intäkter	
Försäljning	7 890 000
<i>Summa intäkter</i>	= 7 890 000
Kostnader	
Råvaror	3 200 000
<i>Summa varukostnader</i>	= 3 200 000
<i>Bruttovinst</i>	= 4 690 000
Lokalhyra	198 000
Löner	2 245 000
Marknadsföring	295 000
Administration	75 000
Avskrivning på inventarier & maskiner	70 000
Räntor	37 000
<i>Summa rörelsekostnader</i>	= 2 920 000
<i>Summa kostnader</i>	= 6 120 000
Årets resultat	= 1 770 000

A.
Beräkna Trädgårdskonditoriets generella påläggsprocent.

svar

Påläggsprocent

= pålägg i kronor ÷ varukostnad i kronor.

= [rörelsekostnader + årets resultat] ÷ varukostnad i kronor.

= [2 920 000 kr + 1 770 000 kr] ÷ 3 200 000 kr x 100.

= **146,56 %.**

BEVIS: 3 200 000 kr x 2,4556 = 7 890 000 kr.

Uppgift 34 forts ..

[upp]

B.

Beräkna vilket pris inklusive moms kunderna får betala för nedan godsaker. Använd dig av det pålägg som räknades fram i upg A.

	RK/st		Pålägg		Sjk		Moms		Pris
Wienerbröd	8,20	+	12,02	=	20,22	+	5,05	=	25,27
Muffins	6,80	+	9,97	=	16,77	+	4,19	=	20,96
Mazarin	6,20	+	9,09	=	15,29	+	3,82	=	19,11
Chokladbollar	5,70	+	8,35	=	14,05	+	3,51	=	17,57
Pärontårter	42,80	+	62,30	=	105,10	+	26,27	=	131,37

Pålägg = RK/st x 1,4656

Självkostnad [sjk] = RK/st + pålägg i kronor.

Försäljningspris = RK/st + pålägg i kronor + 25 % moms i kronor.

C.

Beräkna företagets försäljning när deras påläggsprocent ökar till 250 %.

svar

Påläggsprocent = bruttovinst i kronor ÷ summa rörelsekostnader.

2,5 = x ÷ 2 920 000.

x = 2,5 x 2 920 000.

x = 7 300 000 kr.

Försäljning

= bruttovinst i kronor + varukostnader.

= 7 300 000 kr + 3 200 000 kr.

= **10 500 000 kr.**

D.

Varför ska du kalkylera fram ett korrekt pris på dina produkter.

svar

När du räknar fram ett korrekt pålägg kommer det täcka företagets FK och ge vinst. Fel pålägg täcker inte din vinst eller ännu värre, täcker inte dina FK eller din vinst.

Om så är faller blir det en riktigt stor förlust.

Det är även svårt att öka ett redan satt pris eftersom det kan innebära att du måste sälja i ett annat högre prissegment där dina befintliga kunder inte finns.

Uppgift 35

[upp]

Ida och Cornelias webbutik har fått fart på sin försäljning och de får nya kunder varje dag. I augusti 20x1 får de en möjlighet att köpa in ett lager sneakers från en konkurrent som fått likvida problem.

De får betala 36 000 kr för 450 par sneakers. Deras hemtagningskostnader uppgår till 2 800 kr för försäkring och frakt. Affären är en liten chansning och det är inte sannolikt att de kommer sälja hela partiet. De budgeterar med att ge bort 20 % av partiet till Myrorna. Alla priser är exkl. moms om inte annat anges.

A.

Beräkna försäljningspriset inkl. moms när tjejerna använder 25 % marginal.

svar

Totala kostnader
= inköpspris + hemtagningskostnader.
= 36 000 kr + 2 800 kr.
= 38 800 kr.

Verklig volym
= 450 par x 0,80.
= 360 par.

20 % ges bort.

Varukostnad
= totala kostnader ÷ volym.
= 38 800 kr ÷ 360 par.
= 107,78 kr/par.

Försäljningspris exkl. moms
= varukostnad ÷ [1 - marginalprocent].
= 107,78 kr ÷ [1 - 0,25].
= 107,78 kr ÷ 0,75.
= 143,71 kr.

75 % av priset är varukostnad & 25 % är vinst.

Försäljningspris inkl. moms
= 143,71 kr x 1,25.
= 179,64 kr/par inkl. moms.

25 % momspålägg.

eller

= [38 800 x 1,25] ÷ [450 st x 0,80 x 0,75]
= 179,64 kr/par inkl. moms.

B.

Vilken påläggsprocent använder tjejerna sig av?

svar

Påläggsprocent
= marginalprocent ÷ [100 - marginalprocent].
= 25 ÷ [100 - 25].
= 25 ÷ 75 x 100.
= 33,33 %.

107,78 kr x 1,3333 = 143,71 kr/par.

Uppgift 35 forts ..

[upp]

C.

Beräkna försäljningspriset inkl. moms om de måste ge bort 50 % av sitt lager.

svar

Totala kostnader
= inköspris + hemtagningskostnader.
= 36 000 kr + 2 800 kr.
= 38 800 kr.

Verklig volym
= 450 par x 0,50.
= 225 par.

50 % ges bort.

Varukostnad
= totala kostnader ÷ volym.
= 38 800 kr ÷ 225 par.
= 172,44 kr/par.

Försäljningspris exkl. moms
= varukostnad ÷ [1 - marginalprocent].
= 172,44 kr ÷ [1 - 0,25].
= 172,44 kr ÷ 0,75.
= 229,92 kr.

75 % av priset är varukostnad & 25 % är vinst.

Försäljningspris inkl. moms
= 229,92 kr x 1,25.
= **287,40 kr/par inkl. moms.**

25 % momspålägg.

D.

Beräkna priset exkl. moms om de säljer alla sneakers med en marginalprocent på 20 %.

svar

Totala kostnader
= inköspris + hemtagningskostnader.
= 36 000 kr + 2 800 kr.
= 38 800 kr.

Verklig volym
= 450 par.

Varukostnad
= totala kostnader ÷ volym.
= 38 800 kr ÷ 450 par.
= 86,22 kr/par.

Försäljningspris exkl. moms
= varukostnad ÷ [1 - marginalprocent].
= 86,22 kr ÷ [1 - 0,20].
= 86,22 kr ÷ 0,80.
= **107,78 kr.**

Uppgift 36

[upp]

Marie och Jason har tränat badminton under många år. Att starta upp och driva eget företag var därför en naturlig del i deras entreprenöriella utveckling. Idag driver de en liten webbutik som säljer snygga funktionskläder till personer som spelar badminton. Inför nästa år, 20x1, har Marie sammanställt nedan resultatbudget.

Intäkter

Försäljning	8 750 000
-------------	-----------

Summa intäkter = 8 750 000

Kostnader

Varor	5 100 000
-------	-----------

Lokalhyra	360 000
-----------	---------

Löner	1 450 000
-------	-----------

Sociala avgifter, 40 %	580 000
------------------------	---------

Marknadsföring	220 000
----------------	---------

Räntor	70 000
--------	--------

Summa kostnader = 7 780 000

Årets resultat = 970 000

A.

Fullborda ovan budget och beräkna vilken påläggsprocent företaget behöver på sina varuinköp för att nå budgeterat resultat.

svar

Påläggsprocent

= pålägg i kronor ÷ varukostnad i kronor.

= [summa kostnader – varukostnad + årets resultat] ÷ varukostnad.

= [7 780 000 kr – 5 100 000 kr + 970 000 kr] ÷ 5 100 000 kr x 100.

= **71,57 %.**

B.

Bevisa att du räknat fram rätt påläggsprocent i upg A.

svar

Försäljning

= varukostnad x påläggsprocent.

= 5 100 000 kr x 171,57.

= **8 750 000 kr [försäljning].**

Uppgift 36 forts ..

[upp]

C.

Beräkna vilket pris, inklusive moms, företaget ska ta för en tröja som de köpt in för 320 kr exklusive moms. Avrunda till närmast 100-lapp.

svar

Försäljningspris inkl. moms
= varukostnad x pålägsprocent x moms.
= 320 kr/st x 1,7157 x 1,25.
= 686,28 kr.
= **700 kr.**

D.

Beräkna företagets kritiska volym.

svar

Kritisk intäkt
= FK ÷ TB.
= [summa kostnader – varukostnad] ÷ [686,28 kr/st – 320 kr/st].
= 2 680 000 kr ÷ 366,28 kr/st.
= 7 316, 81 st.
= **7 317 st.**

E.

Beräkna företagets bruttovinstprocent.

svar

Bruttovinstprocent [marginalprocent]
= marginal i kronor ÷ försäljning i kronor.
= [försäljning – varukostnad] ÷ försäljning.
= [8 750 000 kr – 5 100 000 kr] ÷ 8 750 000 kr x 100.
= **41,71 %.**

F.

Beräkna företagets bruttovinstprocent utifrån deras pålägsprocent.

svar

Bruttovinstprocent [marginalprocent]
= pålägsprocent ÷ [100 + pålägsprocent].
= 71,57 ÷ [100 + 71,57].
= 71,57 ÷ 171,57 x 100.
= **41,71 %.**

Uppgift 37

[upp]

Hammad och Frida har studerat arkitektur och design. Idag designar och tillverkar de köksdetaljer till kunder som önskar ett personligt och unikt kök. Deras debitering baseras på timarvode och med material menas trävaror, beslag och udda metaller.

Inför nästa år 20x1 har Frida sammanställt nedan resultatbudget.

Intäkter

Försäljning		4 230 000
<i>Summa intäkter</i>	=	4 230 000

Direkta kostnader

Material		1 980 000
<i>Summa direkta kostnader</i>	=	1 980 000

Indirekta kostnader

Lokalhyra		180 000
Lön & sociala avgifter		990 000
Marknadsföring		190 000
Mässor		120 000
Avskrivningar		20 000
Räntor		15 000
<i>Summa indirekta kostnader</i>	=	1 515 000
<i>Summa kostnader</i>	=	3 495 000
Årets resultat	=	735 000

A.
Beräkna företagets bruttovinst.

svar
Bruttovinst
= intäkter – direkta kostnader [rörliga kostnader].
= 4 230 000 kr – 1 980 000 kr.
= 2 250 000 kr.

Uppgift 37 forts ..

[upp]

B.

Vilken påläggsprocent behöver företaget för att uppnå "break-even"?

svar

Påläggsprocent

= indirekta kostnader ÷ direkta kostnader.

= 1 515 000 kr ÷ 1 980 000 kr x 100.

= **76,52 %.**

1 980 000 kr x 1,7652 = 3 495 000 kr.

C.

Vilken påläggsprocent behöver företaget för att uppnå budgeterad vinst?

svar

Påläggsprocent

= [indirekta kostnader + budgeterad vinst] ÷ direkta kostnader.

= [1 515 000 kr + 735 000 kr] ÷ 1 980 000 kr x 100.

= **113,64 %.**

1 980 000 kr x 2,1364 = 4 230 000 kr.

D.

Beräkna företagets resultat om deras direkta kostnader ökar med 22 %.
Företaget debiterar 2 500 timmar á 1 692 kr per timme.

svar

Resultat

= intäkter – indirekta kostnader – direkta kostnader.

= 2 500 tim x 1 692 kr/tim – 1 980 000 x 1,22 – 1 515 000 kr.

= 4 230 000 kr – 2 415 600 kr – 1 515 000 kr.

= **299 400 kr.**

E.

Nu har du alla variabler som krävs för att skapa ett timpris från början. Använd dig av en divisionskalkyl för att bevisa att företagets timpris är korrekt satt när de vill ha en vinst enligt budget.

svar

Divisionskalkyl

= totala kostnader + vinst ÷ verklig volym.

= [1 980 000 kr + 1 515 000 kr + 735 000 kr] ÷ 2 500 tim.

= 4 230 000 kr ÷ 2 500 tim.

= **1 692 kr/tim.**

Självkostnadskalkyl

= RK/st + FK/st + vinst/st

= 792 kr/tim + 606 kr/tim + 294 kr/tim.

= **1 692 kr/tim.**

Uppgift 38

[upp]

Tvillingarna Asta och Adrian som driver Mat & Betong AB erbjuder smarta betongbord till deras kunders utemiljö. Inför nästa 20x1 har Asta tagit fram nedan ekonomisk information från företagets resultatbudget.

Varukostnader	3 800 000 kr.	
Rörelsekostnader	1 600 000 kr.	
Önskat resultat	490 000 kr.	= 5 890 000 kr

Eftersom förra årets sensommar var en riktigt blöt och kall historia vill Adrian vara på den säkra sidan och budgetera med REA. Det innebär att de säljer att de planerar att sälja 30 % av av sina coola betongbord på REA med 40 % nedsättning. Allt annat säljs till ordinarie priser.

A.
Beräkna företagets påläggsprocent.

svar
Påläggsprocent
= [rörelsekostnader + önskat resultat] ÷ varukostnader.
= [1 600 000 kr + 490 000 kr] ÷ 3 800 000 kr x 100.
= **55 %.**

B.
Beräkna företagets marginalprocent.

svar
Marginalprocent
= marginal i kronor ÷ försäljning i kronor.
= [försäljning - varukostnad] ÷ försäljning.
= [5 890 000 kr - 3 800 000 kr] ÷ 5 890 000 kr x 100.
= **35,48 %.**

C.
Bevisa att du räknat ut rätt marginalprocent i uppgift B.

svar
Påläggsprocent
= marginalprocent ÷ [100 - marginalprocent].
= 35,48 ÷ [100 - 35,48].
= 35,48 ÷ 64,52 x 100.
= **55 %.**

D.
Beräkna företagets omsättning med hjälp av deras påläggsprocent.

svar
Omsättning [försäljning]
= varukostnader x påläggsprocent = 3 800 000 kr x 1,55.
= **5 890 000 kr.**

Uppgift 38 forts ..

[upp]

E.

Beräkna företagets budgeterade försäljning med hänsyn tagen till REA.

svar

Genomsnittlig rabatt
= andel av sortimentet x REA-procent.
= $0,30 \times 0,45 \times 100$.
= 13,5 %.

Budgeterad försäljning inklusive REA.
= budgeterad försäljning x $[1 - 0,135]$.
= $5\,890\,000 \text{ kr} \times 0,865$.
= **5 094 850 kr.**

F.

Beräkna företagets påläggsprocent inklusive REA.

svar

Bruttointäkter
= Budgeterad försäljning inklusive REA ÷ helhet minus rabatt.
= $5\,890\,000 \text{ kr} \times [1 - 0,135]$.
= 5 094 850 kr.

Påläggsprocent
= $5\,094\,850 \text{ kr} \div 3\,800\,000 \text{ kr}$.
 $\approx 1,3408$.
 \approx **134,08 %.**

G.

Bevisa att du räknat ut rätt påläggsprocent i uppgift F.

svar

Beräkna företagets försäljning.
= varukostnad x påläggsprocent.
= $3\,800\,000 \text{ kr} \times 1,3408 = 5\,095\,040 \text{ kr}$.

70 % till ordinarie pris [100 %]
= $3\,800\,000 \text{ kr} \times 0,70$.
= 2 660 000 kr.

30 % på REA [55 %]
= $3\,800\,000 \text{ kr} \times 0,30$
= 1 140 000 kr.

Total försäljning
= $[2\,660\,000 \text{ kr} + 1\,140\,000 \text{ kr}] \times 1,3408$.
 \approx **5 095 040 kr.**

Avrundningsfel

Uppgift 39

[upp]

Ivar & Hedda driver Boutique Q en liten butik som säljer stilrena modekläder från bland annat Modena i Italien. Efter en djupare analys av företagets kostnader har de valt att dela in delar i sortimentet i två grupper, herrkläder & damkläder, med olika pålägg. Ytan på herravdelningen är större och debiteras därför med 70 % av företagets rörelsekostnader samt genererar 60 % av företagets vinst. Av företagets rörliga varukostnader belastar 45 % damavdelningen.

Hedda har försett dig med nedan ekonomisk information från företagets resultatbudget.

Varukostnader	9 000 000 kr	
Rörelsekostnader.	12 000 000 kr	
Förväntat vinst.	2 000 000 kr	= 23 000 000 kr

A.

Varför väljer företaget att dela in verksamheten i två varugrupper?

svar

De drar förmodligen olika stora delar av företagets FK som t ex lokalhyra, marknadsföring och personalkostnader.

B.

Beräkna herravdelningens påläggsprocent.

svar

Varukostnader	+	4 950 000 kr	55 %
Rörelsekostnader	+	8 400 000 kr	70 %
Förväntat vinst	+	1 200 000 kr	60 %
Omsättning	=	14 550 000 kr	

Påläggsprocent

$$\begin{aligned} &= [\text{rörelsekostnader} + \text{önskat resultat}] \div \text{varukostnader.} \\ &= [8\,400\,000 \text{ kr} + 1\,200\,000 \text{ kr}] \div 4\,950\,000 \text{ kr} \times 100. \\ &= \mathbf{193,94 \%}. \end{aligned}$$

C.

Beräkna damavdelningens påläggsprocent.

svar

Varukostnader	+	4 050 000 kr	45 %
Rörelsekostnader	+	3 600 000 kr	30 %
Förväntat vinst	+	800 000 kr	40 %
Omsättning	=	8 450 000 kr	

Påläggsprocent

$$\begin{aligned} &= [\text{rörelsekostnader} + \text{önskat resultat}] \div \text{varukostnader.} \\ &= [3\,600\,000 \text{ kr} + 800\,000 \text{ kr}] \div 4\,050\,000 \text{ kr} \times 100. \\ &= \mathbf{108,64 \%}. \end{aligned}$$

Uppgift 39 forts ..

[upp]

D.

Till hösten 20x1 funderar Boutique Q att sälja en ytterrock i hög ullkvalitet till sina manliga kunder. Ullrocken köps in för 2 219 kr exkl. moms. Beräkna priset ut till kund.

svar

Försäljningspris inkl. moms
= varuinköp x påläggsprocent x moms.
= 2 219 kr x 2,9394 x 1,25.
= 8 153,16 kr.
= **8 154 kr.**

E.

Beräkna herravdelningens marginalprocent.

svar

Marginalprocent
= marginal i kronor ÷ försäljning i kronor.
= [försäljning - varukostnad] ÷ försäljning.
= [14 550 000 kr - 4 950 000 kr] ÷ 14 550 000 kr x 100.
= **65,98 %.**

eller

Marginalprocent
= påläggsprocent ÷ [100 + påläggsprocent].
= 193,94 ÷ [100 + 193,94].
= 193,94 ÷ 293,94 x 100.
= **65,98 %.**

F.

Beräkna damavdelningens marginalprocent.

svar

Marginalprocent
= marginal i kronor ÷ försäljning i kronor.
= [försäljning - varukostnad] ÷ försäljning.
= [8 450 000 kr - 4 050 000 kr] ÷ 8 450 000 kr x 100.
= **52,07 %.**

eller

Marginalprocent
= påläggsprocent ÷ [100 + påläggsprocent].
= 108,64 ÷ [100 + 108,64].
= 108,64 ÷ 208,64 x 100.
= **52,07 %.**

Uppgift 40

[upp]

Samir och Tuuva driver Knaket AB, ett sommarhak på ön Hven mitt i Öresund. Denna sommar har det tyvärr bara varit kallt, blåsigt och regnigt. Samir vill sänka priserna med 50 % på "en stor läsk" under tisdagar – torsdagar i juli. Knaket säljer normalt 300 läsk under en vardagskväll.

Stor stark, ordinarie pris 100 %	70 kr.	
Inköp	– 20 kr.	
Bruttovinst	= 50 kr.	$50 \text{ kr} \div 70 \text{ kr} \times 100 = 71,43 \%$

Stor stark, rabatt 50 %	35 kr.	
Inköp	– 20 kr.	
Bruttovinst	= 15 kr.	$15 \text{ kr} \div 35 \text{ kr} \times 100 = 42,86 \%$

A.

Vad är det som påverkar företagets förmåga att tjäna pengar när det väljer att sänka ett pris.

svar

En prissänkning påverkar försäljningspriset men inte inköpspriset. Det innebär att en prissänkning påverkar företagets marginaler. I vårt ex minskar marginalen från 71,43 % till 42,86 % eller med 35 kr per öl.

B.

Hur mycket mindre tjänar haket på den ordinarie försäljningen under tisdag – torsdag när de sänker priset på sina läsk, allt annat lika.

svar

TB 100 %
= pris – inköp.
= 70 kr – 20 kr.
= 50 kr.

Resultat [TTB]
= TB x verklig volym.
= 50 kr x 300 st x 3 dgr.
= 45 000 kr.

Förlust
= ordinarie pris – sänkt pris.
= 45 000 kr – 13 500 kr.
= 31 500 kr.

TB 50 %
= pris – inköp.
= 35 kr – 20 kr.
= 15 kr.

Resultat [TTB]
= TB x verklig volym.
= 15 kr x 300 st x 3 dgr.
= 13 500 kr.

C.

Beräkna företagets pålägsprocent på en öl med ordinarie pris.

svar

Pålägsprocent
= pålägg i kronor ÷ varuinköp.
= [70 kr – 20 kr] ÷ 20 kr x 100.
= 250 %.

Uppgift 40 forts ..

[upp]

D.

Beräkna den volymökning i antal som erfordras p g a deras prissänkning för att uppnå samma TTB [samma resultat] som före prissänkningen.

svar

Volymökning i procent
= gammal marginal ÷ [gammal marginal – prissänkning i %].
= $0,7143 \div [0,7143 - 0,50]$.
= 333,33 %.
Volymökning i antal
= ordinarie volym x faktor för procentuell volymökning
= 300 st x 3,3333 ggr.
= **1 000 st.**

E.

Visa att din uträkning ovan ger resultatet 45 000 kr.

svar

Resultat [TTB]
= TB rea x ökad volym under rea x antal dagar.
= 15 kr x [300 st x 3,3333] x 3 dgr.
≈ **45 000 kr.**

F.

Sommaren kom till slut med mycket sol och långa varma kvällar. Nu är det dags för kräftska. Tuvva är på hugget och vill öka priset med 10 % på en "en stor läsk". Hur mycket kan volymen minska i antal för att Knaket AB inte ska förlora på sin prisökning?

svar

Volymminskning i procent
= gammal marginal ÷ [gammal marginal + prisökning i %].
= $0,7143 \div [0,7143 + 0,10]$.
= 87,72 %.
= [1 – volymökning i procent] x 100.
= $1 - 0,8772$ x 100.
= 12,28 %.
Volymminskning i antal
= ordinarie volym x faktor för procentuell volymökning
= 300 st x 0,8772 ggr.
= **263,16 st.**

E.

Visa att din uträkning ovan ger resultatet 45 000 kr.

svar

Resultat [TTB]
= TB ökat pris x minskad volym x antal dagar.
= [77 kr – 20 kr] x [300 st x 0,8772] x 3 dgr.
≈ **45 000 kr.**